

Bruxelles, 13. studenoga 2023.
(OR. en)

14512/23

COPS 542
POLMIL 301
ESPACE 84
CONOP 113
EUMC 473
EU-GNSS 20
TRANS 497
CSC 522
CSDP/PSDC 767
CFSP/PESC 1526

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	ST 14509/23 COPS 512 POLMIL 284 ESPACE 77 CONOP 102 EUMC 452 EU-GNSS 18 TRANS 454 CSC 501 CFSP/PESC 1447 CSDP/PSDC 730
Predmet:	Zaključci Vijeća o svemirskoj strategiji EU-a za sigurnost i obranu

Za delegacije se u prilogu nalaze Zaključci Vijeća o svemirskoj strategiji EU-a za sigurnost i obranu, kako ih je Vijeće odobrilo na sastanku održanome 13. studenoga 2023.

**Zaključci Vijeća
o svemirskoj strategiji EU-a za sigurnost i obranu**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

PODSJEĆAJUĆI NA:

- Strateški kompas za sigurnost i obranu – za Europsku uniju koja štiti svoje građane, vrijednosti i interese te doprinosi međunarodnom miru i sigurnosti¹,
- Zaključke Vijeća od 23. svibnja 2023. o pravednom i održivom korištenju svemirom²,
- Zaključke Vijeća od 10. lipnja 2022. o pristupu EU-a upravljanju svemirskim prometom³,
- Zaključke Vijeća od 23. svibnja 2022. o razvoju položaja Europske unije u pogledu kiberprostora⁴,
- Zaključke Vijeća od 21. lipnja 2022. o okviru za koordinirani odgovor EU-a na hibridne kampanje⁵,
- Zaključke Vijeća od 11. studenoga 2020. o smjernicama za europski doprinos utvrđivanju ključnih načela za globalno svemirsko gospodarstvo⁶,

¹ 7371/22.

² 9675/23.

³ 10071/22.

⁴ 9364/22.

⁵ 10016/22.

⁶ 12851/20.

1. UVIDA da su svemirska tehnologija, podaci i usluge postali neophodni za europska društva i gospodarstva kao i u svakodnevnom životu Europljana i Europljanki te da imaju ulogu pokretača istraživanja, tehnološkog razvoja i inovacija tako što stvaraju prilike za zapošljavanje i potiču gospodarski rast, povećavaju europsku konkurentnost, podupiru zelenu i digitalnu tranziciju, štite EU i njegove građane i građanke te jačaju otpornost i sigurnost EU-a; stoga PONOVRNO POTVRĐUJE stratešku prirodu svemira kao i potrebu da, kao Europljani i Europljanke, odgovorimo na trenutačne i buduće izazove u tom području; NAGLAŠAVA odlučnost EU-a da kao globalna svemirska sila pruži neposredne i dugoročne odgovore na te izazove;

2. PONOVRNO POTVRĐUJE da je svemir globalno zajedničko dobro, koje sve države, bez diskriminacije, mogu slobodno istraživati i kojim se mogu koristiti, na jednakoj osnovi i u skladu s međunarodnim pravom; PONAVLJA da se međunarodno pravo, posebno Povelja Ujedinjenih naroda i međunarodno humanitarno pravo, primjenjuje na svemir; i PODSJEĆA da su Ugovor o svemiru, drugi ugovori UN-a o svemiru, ako su primjenjivi, i vodeća načela razvijena u okviru UN-a okosnica globalnog upravljanja u svemiru te da pružaju ključan okvir za mirno istraživanje svemira i korištenje njime u korist svih zemalja, neovisno o njihovoj stupnju gospodarskog ili znanstvenog razvoja; stoga NAGLAŠAVA da je važno svemirske aktivnosti voditi u skladu s njima; POTIČE Komisiju da hitno iznese rezultate analize pravnih elemenata i implikacija izjave EU-a o prihvaćanju prava i obveza na temelju relevantnih ugovora i konvencija Ujedinjenih naroda o svemiru, koja se očekuje od svih velikih svemirskih sila, te da po potrebi pripremi prijedlog o tom predmetu;

3. NAPOMINJE da je svemir područje koje postaje sve zagušenije i osporavanje te da se međunarodni poredak utemeljen na pravilima posljednjih godina sve češće dovodi u pitanje; NAGLAŠAVA da se neodgovorno i neprijateljsko ponašanje u području svemira posljednjih godina pojačalo, čime se povećao rizik od učinaka prelijevanja na europske građane i građanke, organizacije, industrije i poduzeća; PONOVRNO ISTIČE negativan učinak testiranja destruktivnih protusatelitskih raketa izravnog uspona, i na percepciju prijetnje i na stvaranje svemirskog otpada, koji može omesti slobodan pristup svemiru; PODSJEĆA da su posljednje rusko testiranje destruktivnih protusatelitskih raketa u studenome 2021., koje je stvorilo znatnu količinu svemirskog otpada, i kibernetički napad na svemirsku telekomunikacijsku infrastrukturu ViaSata, do kojeg je došlo u veljači 2022. uz eskalaciju ruskog agresivnog rata protiv Ukrajine, imali znatne učinke prelijevanja, što pokazuje da su svemirska sigurnost i zaštita te domena kibernetike usko povezani; ISTIČE da prijetnje svemirskoj infrastrukturi, sustavima i uslugama mogu biti sastavni dio hibridnih strategija u kojima se kombiniraju zastrašivanje, destabilizacija i gospodarski poremećaji te da mogu imati nepredvidive posljedice za širok raspon korisnika; NAGLAŠAVA da takvo ponašanje utječe na sigurnost i obranu EU-a, njegovih država članica te građana i građanki;

4. POTVRĐUJE da neodgovorno i neprijateljsko ponašanje u svemiru, uključujući pokušaje uplitanja, manipuliranja, narušavanja ili uništavanja svemirske infrastrukture, sustava i usluga, može omesti osnovne svemirske usluge; NAGLAŠAVA da bi to moglo narušiti sigurnost i zaštitu EU-a, njegovih država članica, građana i građanki te njegovu gospodarsku sigurnost, kao i utjecati na osnovne usluge, uključujući usluge kojima se podupiru demokratske institucije i procesi, te ugroziti međunarodnu sigurnost i stabilnost;
5. PODSJEĆA da je svemir ključan za EU-ovu slobodu djelovanja i autonomno donošenje odluka u području sigurnosti i obrane; i PONOVRNO ISTIČE važnost svemira kao operativnog područja za sigurnost i obranu, zajedno s kopnom, morem, zrakom i kibernetičkim prostorom;
6. NAGLAŠAVA potrebu za poboljšanjem otpornosti svemirskih resursa EU-a i sposobnosti brzog otkrivanja i utvrđivanja neprijateljskog i neodgovornog ponašanja te za razmjernim, učinkovitim i nepokolebljivim odgovorom, služeći se svim dostupnim alatima EU-a, u koordinaciji s državama članicama EU-a, uz poštovanje njihovih nacionalnih nadležnosti i u skladu s posebnom prirodom sigurnosne i obrambene politike određenih država članica;

7. PREPOZNAJE važnost razvoja svemirskih sustava i usluga dvojne namjene kako bi se od samog početka u najvećoj mogućoj mjeri uzele u obzir potrebe korisnika u području sigurnosti i obrane, uz istodobno jamčenje nužne razine sigurnosti i otpornosti te zadržavanje civilne prirode Svemirskog programa Unije; i PONOVRNO ISTIČE važnost svemirskih rješenja u njihovoj primjeni za sigurnost i obranu te potrebu za podupiranjem prihvaćenosti među korisnicima; NAGLAŠAVA da bi se time doprinijelo poticanju inovacija u EU-u, jačanju konkurentnosti svemirskog sektora i unapređenju suradnje među državama članicama;
8. NAGLAŠAVA da je objava strategija, doktrina i politika o svemirskoj sigurnosti za javnost ključna mjera transparentnosti i izgradnje povjerenja, kako su potvrdili Ujedinjeni narodi, te da se njome doprinosi pojašnjenju namjera i utvrđuje spremnost EU-a i njegovih država članica da prijetnje spriječe i na njih odgovore;
9. u tom kontekstu POZDRAVLJA zajedničku komunikaciju naslovljenu „Svemirska strategija EU-a za sigurnost i obranu”⁷; SMATRA da se njome postavljaju temelji potrebni za pravilno rješavanje strateške prirode svemira; i NAGLAŠAVA potrebu da se osigura pravodobna provedba djelovanja koja su države članice dogovorile u ovim zaključcima Vijeća;

⁷ 7315/23.

I. POBOLJŠANJE NAŠEG RAZUMIJEVANJA SVEMIRSKIH PRIJETNJI

10. POZIVA Visokog predstavnika da u koordinaciji s državama članicama i oslanjajući se na njihovo stručno znanje pripremi klasificiranu godišnju analizu konteksta svemirskih prijetnji usmjerenu na aktere koji predstavljaju prijetnju EU-u u području svemira; POZIVA Visokog predstavnika da tu analizu podijeli s državama članicama EU-a i relevantnim dionicima EU-a na temelju načela nužnosti pristupa podacima; POTIČE Komisiju, kao i javne i privatne aktere u području svemira, da doprinesu razumijevanju svemirskih prijetnji putem praćenja sigurnosti svojih svemirskih programa; POZIVA Službu za jedinstvenu obavještajnu analizu (SIAC) da pri preispitivanju analize prijetnji EU-a uzme u obzir godišnju analizu konteksta svemirskih prijetnji;
11. u tu svrhu POTIČE jačanje SIAC-a pod nadležnošću Visokog predstavnika, zajedno s vojnim i civilnim obavještajnim službama država članica, s ciljem povećanja njihova strateškog razumijevanja svemirskih prijetnji i protusvemira, tako da ih se uključi u zahtjeve u pogledu obavještajnih podataka; POZDRAVLJA doprinos Satelitskog centra EU-a (SatCen EU-a) potpori SIAC-u kao neovisnom kapacitetu EU-a za pružanje geoprostornih obavještajnih podataka;

II. JACANJE OTPORNOSTI I ZAŠTITE SVEMIRSKIH SUSTAVA I USLUGA U EU-U

12. ISTIČE važnost daljnjeg poboljšanja razine zaštite i otpornosti svemirskih sustava i usluga, kao i ključnih lanaca vrijednosti, u EU-u i njegovim državama članicama;

13. NAGLAŠAVA potrebu za zajedničkim okvirom EU-a za otpornost kojim se uzimaju u obzir posebnosti svemirskog sektora i njegove industrijske baze te višedimenzionalne sigurnosne prijetnje koje utječu na svemirske infrastrukture, sustave i usluge, kao i potrebu za izbjegavanjem fragmentacije jedinstvenog tržišta za svemirske usluge i proizvode, uz istodobno jačanje globalne konkurentnosti svemirske industrije EU-a; PRIMA NA ZNANJE namjeru Komisije da na temelju procjene učinka i savjetovanja s dionicima predloži zakonodavni prijedlog („akt EU-a o svemiru”) koji je prilagođen potrebama svemirskog sektora i kojim bi se obuhvatili ključni aspekti otpornosti, sigurnosti i održivosti svemirskih aktivnosti, čime bi se dopunile Direktiva o mjerama za visoku zajedničku razinu kibersigurnosti širom Unije (NIS 2) i Direktiva o otpornosti kritičnih subjekata (CER), doprinijelo definiranju i promicanju zajedničkih standarda te promicalo odgovorno ponašanje u svemiru u skladu s aktualnim raspravama u UN-u; PODRŽAVA blisko savjetovanje s državama članicama i PODSJEĆA na potrebu da se u potpunosti poštuju njihove nadležnosti i ovlasti, među ostalim u pogledu zaštite njihove nacionalne sigurnosti; PODSJEĆA da je pri utvrđivanju i provedbi sigurnosnih zahtjeva potrebno u potpunosti poštovati načelo proporcionalnosti, uzimajući u obzir posebnosti tehnoloških sposobnosti država članica; ISTIČE ulogu Agencije EU-a za svemirski program (EUSPA) kao strukture za praćenje svemirske sigurnosti Svemirskog programa EU-a, NAGLAŠAVA njezinu ključnu ulogu u jamčenju operativne sigurnosti satelitskih sustava EU-a, čime se doprinosi strateškoj autonomiji EU-a, te POZIVA na uspostavu bolje koordinacije EUSPA-e i nacionalnih centara za praćenje sigurnosti;

14. PREPOZNAJE važnost jačanja svijesti i otpornosti svemirske industrije EU-a, posebno s obzirom na to da bi komercijalni akteri koji doprinose sigurnosti i obrani EU-a i njegovih država članica mogli postati potencijalne mete neprijateljskog djelovanja; te stoga POZDRAVLJA prijedlog Komisije o osnivanju Centra EU-a za razmjenu i analizu svemirskih informacija (ISAC) 2024., uz potporu EUSPA-e, kako bi se olakšala razmjena najboljih praksi u pogledu mjera otpornosti, razvila stručnost u području sigurnosti i ojačala otpornost svemirske industrije EU-a, uključujući nove komercijalne aktere („novi svemir”);
15. PREPOZNAJE potrebu za daljnjim jačanjem tehnološke suverenosti i konkurentnosti svemirskog sektora EU-a s pomoću sigurnosti opskrbe i neograničenog pristupa ključnim tehnologijama relevantnima za svemir, uz istodobno očuvanje uzajamno korisne suradnje s partnerima istomišljenicima; NAGLAŠAVA važnost zajedničke radne skupine Komisije (uz potporu EUSPA-e), Europske svemirske agencije i Europske obrambene agencije (EDA) pod nadležnošću Visokog predstavnika; POTIČE Komisiju da potrebe svemirskih sustava EU-a uzme u obzir u Aktu o čipovima, čiji je cilj razviti komponente za koje su utvrđene kritične ovisnosti, kao i poduprijeti lance opskrbe EU-a koji su ključni za svemirske misije EU-a, posebno za svemirske programe EU-a; PRIMA NA ZNANJE aktualno preispitivanje Uredbe o provjeri izravnih stranih ulaganja koje provodi Komisija i njezinu važnost za provjeru izravnih stranih ulaganja u slučajevima u kojima su utvrđene prijetnje sigurnosnim interesima EU-a i/ili država članica;

16. NAGLAŠAVA važnost istraživačkih i inovacijskih aktivnosti za smanjenje strateških ovisnosti o tehnologijama koje su ključne za aktualne i buduće svemirske projekte u EU-u, kao i za svemirske programe EU-a, uz istodobno jačanje globalne konkurentnosti svemirske industrije EU-a; POTIČE Komisiju da u bliskoj suradnji s državama članicama, industrijom EU-a i drugim relevantnim dionicima izradi plan za buduće istraživačke i inovacijske aktivnosti;
17. ISTIČE da je potrebno ubrzati inovacije u području novih i disruptivnih tehnologija, kao što su novi pristup svemirskim tehnologijama, servisiranje u orbiti, međusatelitska veza ili tehnologije šifriranja;

III. ODGOVARANJE NA SVEMIRSKJE PRIJETNJE

18. NAGLAŠAVA da će se poboljšanjem svemirske sigurnosti povećati sigurnost EU-a i njegovih država članica; ISTIČE da je potrebno povećati mogućnost upotrebe svih dostupnih alata, na pojedinačnoj osnovi, kako bi se svemirske prijetnje spriječile, kako bi se od njih odvratilo te kako bi se, prema potrebi, na njih primjereno odgovorilo;

19. na temelju iskustva stečenog posljednjih godina u provedbi Odluke Vijeća (ZVSP) 2021/698 od 30. travnja 2021.⁸, POZIVA Visokog predstavnika da ojača strukturu odgovora na svemirske prijetnje te istraži dodatne oblike odgovora, kao što su izjave i mjere za prevenciju, stabilizaciju i suradnju, u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike, uključujući, prema potrebi, mjere ograničavanja; u tu svrhu POZIVA Visokog predstavnika, u suradnji s Komisijom, za aspekte izgradnje kapaciteta, i države članice da razviju namjenski paket instrumenata za zajedničke odgovore EU-a na neodgovorno i neprijateljsko ponašanje u području svemira, u bliskoj suradnji s državama članicama, nadopunjujući sigurnosne okvire koji su već uspostavljeni u drugim strateškim područjima, a posebno paket instrumenata za kibernetičku diplomaciju i paket instrumenata protiv hibridnih prijetnji, te oslanjajući se na iskustvo stečeno uspostavom tih paketa instrumenata;

⁸ Odluka Vijeća (ZVSP) 2021/698 od 30. travnja 2021. o sigurnosti sustava i usluga koji su uvedeni, djeluju i upotrebljavaju se u okviru Svemirskog programa Unije i koji mogu utjecati na sigurnost Unije te o stavljanju izvan snage Odluke 2014/496/ZVSP, kako je zadnje izmijenjena Odlukom Vijeća (ZVSP) 2023/598 od 14. ožujka 2023. o izmjeni Odluke (ZVSP) 2021/698 u cilju uključivanja Programa Unije za sigurnu povezivost.

20. PODSJEĆA da je odluka o pripisivanju bilo kakve svemirske prijetnje određenom akteru iz treće države i dalje suverena politička odluka država članica koja se temelji na širokom rasponu obavještajnih podataka i informacija te tehničkih dokaza i da bi se trebala donositi na pojedinačnoj osnovi u skladu s međunarodnim pravom o odgovornosti države; NAGLAŠAVA potrebu za jačanjem razmjene informacija i suradnje među državama članicama, kao i s Europskom službom za vanjsko djelovanje (ESVD) kako bi se pravodobno mogle dobiti relevantne sigurnosne informacije i obavještajni podaci, među ostalim u pogledu pripisivanja, ako je moguće, i time omogućiti brz, učinkovit i potkrijepljen odgovor na svemirske prijetnje i neprijateljsko djelovanje u području svemira;
21. NAGLAŠAVA da bi, kako bi se svemirski sustavi i usluge EU-a i država članica zaštitili od prijetnji, strateške obavještajne podatke trebalo dopuniti pouzdanim, provedivim i pravodobnim informacijama o događajima važnima za sigurnost u području svemira; ISTIČE da su takve informacije u pogledu informiranosti o svemirskoj domeni ključne za potporu odluci koja vodi do odgovora na svemirske prijetnje i neprijateljsko djelovanje; PODSJEĆA da je informiranost o svemirskoj domeni suvereno pravo i kapacitet država članica koji proizlaze iz različitih izvora te da je razmjena tih informacija suverena i dobrovoljna odluka svake države članice; POZIVA Visokog predstavnika, države članice s relevantnim kapacitetima i sredstvima i, prema potrebi, Komisiju da utvrde aranžmane za dijeljenje i upotrebu takvih informacija u pogledu informiranosti o svemirskoj domeni kako bi se Vijeću omogućila utemeljena rasprava o odgovoru na određenu svemirsku prijetnju;

22. POZIVA države članice da prema potrebi poboljšaju civilno-vojnu suradnju u pogledu osposobljavanja i vježbi u području svemirske sigurnosti i obrane te da povećaju europsku kompetenciju u pogledu vježbi, osmišljavanja, planiranja i evaluacije iskorištavanjem vještina i sposobnosti država članica, oslanjajući se na godišnju vježbu koja proizlazi iz provedbe Odluke Vijeća (ZVSP) 2021/698 i druge vježbe u svemiru koje organiziraju države članice i partneri, POZIVA Visokog predstavnika da uspostavi višegodišnji plan za redovite sigurnosne i obrambene vježbe u području svemira među zajednicama i na više razina kako bi se testirao i razvio odgovor EU-a na sigurnosne incidente u svemiru velikih razmjera, uz sudjelovanje Vijeća, Komisije i relevantnih dionika kao što su EUSPA, Vojni stožer EU-a i SatCen EU-a te, prema potrebi, relevantnih privatnih aktera; POZIVA Visokog predstavnika da prema potrebi uključi relevantne radne skupine Vijeća, uključujući Vojni odbor EU-a; NAGLAŠAVA da bi takav program svemirskih vježbi trebao biti povezan s općom politikom EU-a u području vježbi i da bi trebao doprinositi toj politici;

23. u skladu sa Strateškim kompasom, NAGLAŠAVA potrebu za daljnjim ulaganjem u uzajamnu pomoć kako je utvrđeno u Ugovorima EU-a (članak 42. stavak 7. Ugovora o Europskoj uniji), sukladno relevantnim načelima međunarodnog prava i uzimajući u obzir posebnu prirodu sigurnosne i obrambene politike određenih država članica; ISTIČE da bi napadi u području svemira mogli predstavljati oružanu agresiju na jednu državu članicu ili više njih na njihovu državnom području i stoga činiti osnovu za pozivanje na članak 42. stavak 7. Ugovora o Europskoj uniji; NAGLAŠAVA važnost povećanja pripravnosti; POZIVA Visokog predstavnika da nastavi tekući rad s državama članicama putem redovitih vježbi na provedbi tog članka u svim strateškim područjima, uključujući događaje povezane sa svemirom koji predstavljaju oružanu agresiju na jednu državu članicu ili više njih;

IV. BOLJE KORIŠTENJE SVEMIROM ZA SIGURNOST I OBRANU

24. PODSJEĆA da je svemir ključan pokretač vojnih misija i operacija, kao i jedno od njihovih operativnih područja, zajedno s kopnom, morem, zrakom i kibernetičkim prostorom;

25. PONOVRNO ISTIČE potrebu za potpunom integracijom svemirske dimenzije u planiranje i provođenje misija i operacija zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP) te u tu svrhu POZIVA Visokog predstavnika da razvije koncepte za upotrebu svemira u operativnim angažmanima ZSOP-a, u potpunosti u skladu s dugogodišnjom međunarodnom obvezom EU-a da ojača sigurnost, stabilnost, zaštitu i održivost svemira i spriječi utrku u naoružanju u svemiru ili oružani sukob u svemiru;
26. NAGLAŠAVA da većina svemirskih kapaciteta ima dvojnu namjenu; PREPOZNAJE potrebu za upotrebom i iskorištavanjem prilike za daljnji razvoj usluga za državne potrebe na razini EU-a, među ostalim za sigurnost i obranu, bez udvostručavanja postojećih ili planiranih sposobnosti na nacionalnoj razini i uz potpuno poštovanje nadležnosti država članica o tom pitanju, kao i uz očuvanje civilne kontrole i prirode svemirskih programa EU-a te istodobno davanje prednosti postizanju svih ciljeva svemirskih programa EU-a iz aktualnog VFO-a;

27. POZIVA Komisiju da razmotri sve veću ulogu svemira u sigurnosti i obrani u razvoju svemirskih programa EU-a; u tom kontekstu POTIČE Komisiju da dodatno poboljša sinergiju svemirskih programa EU-a, Europskog fonda za obranu i Obzora Europa; POTIČE Komisiju da u bliskoj suradnji s državama članicama i relevantnim dionicima uzme u obzir potrebe korisnika u području sigurnosti i obrane povezane sa svemirom; te POZIVA Komisiju da uzme u obzir potrebne sigurnosne i obrambene potrebe i zahtjeve pri osmišljavanju i izradi potencijalnih novih svemirskih sustava i usluga EU-a te u nadogradnji postojećih;
28. POZIVA EDA-u da utvrdi obrambene potrebe i zahtjeve povezane sa svemirom koje su izrazile države članice; i POTIČE države članice i EDA-u da iskoriste priliku koju pruža revizija plana za razvoj sposobnosti kako bi postavile visoku razinu ambicije za suradnički razvoj svemirskih obrambenih sposobnosti na razini EU-a;

29. ISTIČE ključnu ulogu SatCen-a EU-a u podupiranju autonomnog donošenja odluka EU-a i njegovih država članica kao europskog neovisnog kapaciteta za pružanje proizvoda i usluga koji proizlaze iz iskorištavanja odgovarajućih svemirskih resursa i dodatnih podataka; NAGLAŠAVA da se Strateškim kompasom poziva na jačanje SatCen-a EU-a kako bi se potaknuli autonomni kapaciteti geoprostornih obavještajnih podataka; ISTIČE da se njegova autonomija oslanja na raznolikost izvora satelitskih snimaka i dodatnih podataka; u tom kontekstu POZDRAVLJA potpisivanje zajedničkog okvirnog sporazuma o pristupu državnim svemirskim podacima o promatranju Zemlje za SatCen EU-a, kao i svaki relevantni trenutačni i budući projekt PESCO-a, kao što je „Zajednički centar za državne snimke”;

30. POZDRAVLJA predstojeću procjenu mogućih opcija za razvoj potencijalne nove državne službe EU-a za promatranje Zemlje kojom bi se dopunile postojeće i planirane sposobnosti, odgovorilo na utvrđene potrebe i uzele u obzir postojeće inicijative u okviru projekata Europskog fonda za obranu i PESCO-a, kao što su EDF22 SPIDER i „Zajednički centar za državne snimke” (CoHGI); POTIČE Komisiju da procijeni dugoročne mogućnosti provedbe u bliskoj suradnji s državama članicama, među ostalim potencijalno za buduće sposobnosti u EU-u za promatranje Zemlje i za istraživanje uloge glavnog klijenta kupnjom podataka i usluga, posebno putem SatCena EU-a; PODSJEĆA da bi države članice trebale imati središnju ulogu u upravljanju takvom potencijalnom uslugom, i u njezinoj definiciji i u provedbi, te NAGLAŠAVA potrebu da se u obzir uzmu stručno znanje i komplementarnost SatCen-a EU-a i EUSPA-e; PRIMA NA ZNANJE prijedlog Komisije da pomogne u definiranju primjerenog upravljanja s pomoću pilot-projekta testiranog u okviru programa Copernicus u VFO-u za razdoblje 2021. – 2027., ne dovodeći u pitanje nijednu odluku o budućem VFO-u, među ostalim kako bi se zajamčila primjerena razina sigurnosti i utvrdile relevantne tehnologije; NAGLAŠAVA da je potrebno poštovati civilnu prirodu programa Copernicus i očuvati njegovu trenutačnu politiku podataka i informacija;

31. ISTIČE da je pružanje informacija povezanih s informiranošću o svemirskoj domeni (SDA) nacionalna odgovornost; POTIČE razvoj dodatnih namjenskih sposobnosti potrebnih za SDA, kao što su senzori, sposobnosti analize i druge tehnologije, i to suradnički ako je moguće, među ostalim uz financijsku potporu Europskog fonda za obranu; PRIMA NA ZNANJE prijedlog Komisije za provedbu pilot-projekta u bliskoj suradnji s Visokim predstavnikom i državama članicama kako bi se istražila buduća sinergija s potkomponentom EU-a za nadzor i praćenje u svemiru (SST EU-a); POZDRAVLJA projekte PESCO-a kojima se podupire umrežavanje sposobnosti za osvješčivanje o nadzoru u svemiru među državama članicama EU-a (kao što je „Europska vojna mreža za osvješčivanje o nadzoru u svemiru” (EU-SSA-N)); PONOVRNO ISTIČE svoju potporu jačanju sposobnosti SST-a EU-a;
32. NAGLAŠAVA da su otporne usluge određivanja položaja, navigacije i mjerenja vremena, kao što je javna regulirana usluga (PRS) sustava Galileo, ključni pokretači za civilne i vojne aktere; PREPOZNAJE činjenicu da će pružanje neograničenog i neprekinutog pristupa PRS-u u svijetu ojačati sigurnosnu i obrambenu komponentu EU-ovih sposobnosti određivanja položaja, navigacije i mjerenja vremena; ISTIČE važnost daljnjeg razvoja Galilea kao autonomnog standarda europskog globalnog navigacijskog satelitskog sustava pod civilnim nadzorom kako bi se mogao dobro pozicionirati u odnosu na druge sustave satelitske navigacije koji su u uporabi;

33. POZDRAVLJA razvoj sigurnih i otpornih komunikacijskih usluga za državne korisnike putem sustava IRIS² te u tom kontekstu POTIČE Komisiju da u bliskoj suradnji s državama članicama istraži mogući razvoj dodatnih usluga u okviru sustava IRIS², među ostalim u sigurnosne i obrambene svrhe; PRIMA NA ZNANJE doprinos ESA-e u okviru vlastitog neobveznog programa koji se odnosi na sigurnu povezivost i njezinu ulogu kako je definirana u Uredbi o uspostavi Programa Unije za sigurnu povezivost za razdoblje 2023. – 2027.;
34. NAGLAŠAVA da je prijeko potrebno da EU i njegove države članice osiguraju autonoman, pouzdan, siguran, zaštićen, troškovno učinkovit i konkurentan pristup svemiru, među ostalim za sigurnost i obranu, te stoga NAGLAŠAVA važnost dostatnih postrojenja za lansiranje u EU-u, uključujući lansirne platforme kojima se podupire autonoman pristup EU-a i njegovih država članica svemiru; PODUPIRE predloženi poticaj za inovativne, pouzdane i raznovrsne lansirne sustave EU-a koji bi mogli ojačati pristup EU-a svemiru, u bliskoj suradnji s ESA-om i ne dovodeći u pitanje njezine aktivnosti u tom području, nadopunjujući postojeće lansirne sustave EU-a potrebne za lansiranje komponenata svemirskog programa EU-a; NAGLAŠAVA da je primjena europske preferencije ključna za postizanje ciljeva Uredbe o svemiru; POTIČE Komisiju da istraži moguće načine objedinjavanja potražnje za europskim uslugama lansiranja i podupiranja razvoja revolucionarnih inovacija, što je ključno za konkurentnost industrije lansiranja EU-a; PODSJEĆA da je potrebno definirati europsku stratešku viziju kako bi se osigurao pouzdan, troškovno učinkovit i autonoman pristup svemiru; POZIVA Komisiju da predloži sveobuhvatan plan kako bi se osiguralo da njezine institucionalne potrebe, zajedno s vojnim i sigurnosnim potrebama država članica, budu u potpunosti pokrivene u nadolazećim godinama;

35. PODSJEĆA da će suradnja novoosnovanih poduzeća u području svemira, sigurnosti i obrane potaknuti razvoj novih i disruptivnih tehnologija i vrlo inovativnih rješenja za sigurnost i obranu te potaknuti cjelokupnu konkurentnost i inovacije svemirske i obrambene industrije EU-a; ISTIČE potrebu za poboljšanjem suradnje novoosnovanih poduzeća i etabliranih industrijskih aktera, kao i za promicanjem uključivosti malih i srednjih poduzeća; te POZIVA na optimalno iskorištavanje dostupnih instrumenata na razini EU-a, kao što su inicijativa CASSINI za svemirsko poduzetništvo i program za inovacije u području obrane, uključujući „novi svemir”;
36. POTIČE, u kontekstu nedostatka vještina diljem EU-a u području svemira, sigurnosti i obrane, razvoj vještina u javnoj upravi, među ostalim u sektoru obrane i obavještajnim službama, te u industriji EU-a; PODUPIRE EDA-ino mapiranje obrazovnih aktivnosti i aktivnosti osposobljavanja u području svemirske sigurnosti i obrane kako bi se pružila potpora javnoj upravi, među ostalim oružanim snagama i obavještajnim službama; POZIVA Europsku akademiju za sigurnost i obranu da u bliskoj suradnji s državama članicama i EDA-om promiče razmjenu najboljih praksi radi osposobljavanja i razvoja svemirskih obrambenih vještina; POZDRAVLJA namjeru Komisije da razvije svemirsku akademiju EU-a i veliko partnerstvo za vještine, uz potporu EUSPA-e; te POTIČE Komisiju da dodatno podupre regionalne klastere i inicijative kojima se doprinosi poboljšanju vještina u području svemirske sigurnosti i obrane;

V. USPOSTAVA PARTNERSTAVA RADI ODGOVORNOG PONAŠANJA U SVEMIRU

37. PONOVRNO POTVRĐUJE da bi načela odgovornog ponašanja koja su zajednička na globalnoj razini doprinijela povećanju međunarodne suradnje u svemiru, poboljšanju sigurnosti u svemiru, obvezivanju na uzajamno neuplitanje u mirno istraživanje svemira i korištenje njime, olakšavanju pravednog pristupa svemiru te povećanju transparentnosti i povjerenja u vođenje svemirskih aktivnosti; ISTIČE da određena ponašanja država u svemiru mogu biti prijetnja ili se mogu smatrati prijetnjom i mogu dovesti do nekontrolirane eskalacije, među ostalim nesporazumom, pogrešnim tumačenjem ili pogrešnom prosudbom;

38. PONOVRNO POTVRĐUJE da je danas, s obzirom na dvojnu namjenu mnogih svemirskih sustava, pristup kojim se smanjuju prijetnje u svemiru odgovornim ponašanjem, uz potporu relevantnih sposobnosti za praćenje, najpraktičniji i najneposredniji put prema poboljšanju sigurnosti u svemiru; ISTIČE da bi norme, pravila i načela odgovornog ponašanja trebalo uzeti u obzir u cijelom nizu svemirskih aktivnosti, čime bi se znatno doprinijelo promicanju sigurnosti u svemiru, kao i očuvanju stabilnog, sigurnog i održivog korištenja svemirom u miroljubive svrhe; PONOVRNO ISTIČE važnost uključivog formata i pristupa koji uključuje više dionika, uključujući suradnju s međunarodnim organizacijama, komercijalnim akterima i predstavnicima civilnog društva, pri rješavanju prijetnji u svemiru međunarodnom miru i sigurnosti; PONOVRNO POTVRĐUJE spremnost država članica EU-a da pod pokroviteljstvom UN-a nastave raditi na uspostavi takvih normi, pravila i načela tako da iskoriste zamah koji je ostvarila najnovija otvorena radna skupina za smanjenje prijetnji u svemiru putem normi, pravila i načela odgovornog ponašanja, među ostalim u pogledu Rezolucije 77/41 Opće skupštine UN-a; PONAVLJA da politički obvezujuće obveze povezane s odgovornim ponašanjem ne isključuju mogućnost donošenja pravno obvezujućih instrumenata u budućnosti, koji, kako bi bili učinkoviti, moraju biti provjerljivi i moraju obuhvaćati sve relevantne prijetnje;

39. OSUĐUJE provedbu testiranja destruktivnih protusatelitskih raketa izravnog uspona kao jasan čin neodgovornog ponašanja u svemiru; PONOVRNO ISTIČE čvrstu predanost država članica EU-a da ne provode testiranja destruktivnih protusatelitskih raketa izravnog uspona na temelju Rezolucije Opće skupštine UN-a 77/41 i POZIVA sve države da se pridruže toj obvezi; PONOVRNO POTVRĐUJE da su države članice EU-a spremne surađivati sa svim državama članicama UN-a kako bi se taj zamah iskoristio za daljnje rješavanje neodgovornog ponašanja;
40. PONOVRNO POTVRĐUJE predanost EU-a i njegovih država članica nastavku i jačanju napora u rješavanju izazova u svemiru putem međunarodne suradnje, uz sudjelovanje svih država članica UN-a te drugih relevantnih dionika i tijela UN-a, posebno u postupcima povezanim s Prvim i Četvrtim odborom UN-a; OBVEZUJE se na stalno i konstruktivno sudjelovanje u svim relevantnim međunarodnim organizacijama, naglašavajući pritom da se postojeće međunarodno pravo primjenjuje, bez rezerve, u svemiru i u odnosu na njega;

41. NAGLAŠAVA prednosti rješavanja pitanja svemirske sigurnosti u okviru relevantnih dijaloga EU-a s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama; POZDRAVLJA dijaloge o svemirskoj sigurnosti s bilateralnim partnerima i međunarodnim organizacijama koji jednako misle, posebno dugotrajni dijalog sa SAD-om kao strateškim partnerom; POZIVA Visokog predstavnika i Komisiju da, u skladu sa svojim ulogama i nadležnostima, preispitaju postojeće bilateralne dijaloge o sigurnosti u svemiru i, prema potrebi, predlože pokretanje sličnih dijaloga s dodatnim zemljama ili relevantnim međunarodnim organizacijama te da redovito izvješćuju države članice o pripremama i ishodima svakog dijaloga o sigurnosti u svemiru, u skladu s ustaljenom praksom;

42. slijedom treće Zajedničke izjave o suradnji EU-a i NATO-a od 10. siječnja 2023. PONOVRNO POTVRĐUJE potrebu za daljnjim jačanjem, produbljivanjem i proširenjem suradnje s NATO-om u području svemira uz potpuno poštovanje dogovorenih vodećih načela, odnosno uzajamne otvorenosti i transparentnosti, reciprociteta i uključivosti, kao i autonomije obiju organizacija u donošenju odluka, te uzimajući u obzir potrebu za izbjegavanjem nepotrebnog udvostručavanja i održavanjem odgovarajuće usklađenosti i interoperabilnosti tih dviju organizacija; POTIČE blisku suradnju osoblja EU-a i NATO-a u cilju rasprave o standardima za svemirsku sigurnost i obranu, među ostalim o pojmovniku i definicijama; POZIVA Visokog predstavnika i Komisiju da istraže potencijalna nova područja za suradnju u području svemira, kao što je uključivanje komponente svemirske domene u uključive zajedničke vježbe, uz nastavak uspostavljene prakse međusobnog izvješćivanja i recipročnih poziva na odgovarajuća događanja; u tom kontekstu POZDRAVLJA tekući rad na uspostavi strukturiranog dijaloga o svemiru između EU-a i NATO-a na razini osoblja;

VI. ZAKLJUČAK

43. POZIVA Visokog predstavnika i Komisiju da provedu svemirsku strategiju za sigurnost i obranu u bliskoj suradnji s državama članicama i u skladu s ovim zaključcima;
44. SA ZANIMANJEM OČEKUJE prvo zajedničko godišnje izvješće Visokog predstavnika i Komisije 2024. o postignutom napretku i mogućem daljnjem djelovanju.
